

Olsztyn, 05 marca 2020 r.

PS-VI.431.2.2.2020.KS

**Pani
Bernadetta Wojtuń
Dyrektor Domu dla Dzieci „Wojtek”
w Giżycku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.49.2020 z dnia 22 stycznia 2020 r. /**akta kontroli str. 1**/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,
przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci „Wojtek” w Giżycku przy ul. Staszica 13a, 11-500 Giżycko. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 10 lutego 2020 r. i zakończono w dniu 14 lutego 2020 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom/ Jednostka/ kontrolowana Jednostka - co oznacza: Dom dla Dzieci „Wojtek” w Giżycku,
2. Dyrektor/ Dyrektor Placówki/ Dyrektor Domu/ Dyrektor kontrolowanej Jednostki - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci „Wojtek” w Giżycku, panią Bernadettę Wojtuń,
3. Regulamin – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego „Dom dla Dzieci - Wojtek” w Giżycku,*
4. pracownicy pedagogiczni – co oznacza: specjalistów oraz wychowawców zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy,
5. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione w Placówce do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Bernadetty Wojtuń - Dyrektora Placówki. Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami oraz pracownikami pedagogicznymi, analizę akt osobowych pracowników, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Ustalenia z kontroli

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom dla Dzieci „Wojtek” w Giżycku jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Powiat Giżycki, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej jednostki określa *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego „Dom dla Dzieci - Wojtek” w Giżycku*, przyjęty Uchwałą nr 278.2016 Zarządu Powiatu w Giżycku z dnia 29 grudnia 2016 r. /**akta kontroli str. 2-12/**, zmieniony Uchwałą nr 403.2017 Zarządu Powiatu w Giżycku z dnia 20 listopada 2017 r. /**akta kontroli str. 13-14/**. Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści Regulaminu.

W dacie kontroli w Placówce było umieszczonych 11 wychowanków, których lista stanowi akta kontroli **str. 15-16.**

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia Dyrektora oraz pozostałych pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami, określonymi w przepisach prawa, sprawdzono kwalifikacje 100% kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą.

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora dwóch innych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego prowadzonych przez powiat giżycki, tj. Domu dla Dzieci „Jaś” oraz Domu dla Dzieci „Małgosia” w Giżycku /**akta kontroli str. 17-18/**.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym /**akta kontroli str. 19-22/**, zadania na rzecz dzieci umieszczonych w Placówce, w okresie podlegającym badaniu, wykonywało łącznie piętnastu pracowników pedagogicznych, w tym:

- pedagodzy – dwie osoby w ramach 1 etatu, z których jedna (w wymiarze 1 etatu) zatrudniona była w dacie kontroli,
- psychologowie – dwie osoby, z których jedna (w wymiarze 1 etatu) zatrudniona była w dacie kontroli,
- pracownik socjalny – zatrudniony w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca koordynator – w wymiarze 1 etatu,
- starsi wychowawcy – pięć osób, a w dacie kontroli cztery, zatrudnione w wymiarze 1 etatu każdy,

- wychowawca – zatrudniony w wymiarze 1/3 etatu,
- młodszy wychowawca – zatrudniony w wymiarze 1 etatu,
- logopeda – zatrudniony na podstawie umowy zlecenia (czas pracy dostosowany do potrzeb wychowanków),
- opiekun – zatrudniony na podstawie umowy zlecenia (czas pracy dostosowany do potrzeb wychowanków). Ustalono, iż osoba ta w kontrolowanej Jednostce jednocześnie realizowała zadania referenta ds. administracyjno-biurowych, o którym mowa poniżej.

W Placówce, w okresie objętym kontrolą, zatrudniano również, na podstawie umowy zlecenia, osobę, która udzielała wychowankom korepetycji z języka angielskiego. Czas pracy korepetytora, o którym mowa powyżej, dostosowany był do potrzeb wychowanków.

Na stanowiskach pracowników niepedagogicznych zatrudniano łącznie 4 osoby /**akta kontroli str. 21 i 23/**, w tym:

- referenta ds. administracyjno-biurowych – w wymiarze 1 etatu,
- sprzątaczkę – w wymiarze 1 etatu,
- konserwatora - kierowcę – w wymiarze 1 etatu,
- pielęgniarkę – w wymiarze 1/2 etatu.

Nadmienić należy, że kadra (za wyjątkiem wychowawców), faktycznie zatrudniona była w Domu dla Dzieci „Jaś” w Giżycku, jednakże zgodnie z zapisami w umowach pracy, realizowała zadania, określone w zakresach czynności, również w pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Giżycki, t.j. w Domu dla Dzieci „Wojtek” oraz w Domu dla Dzieci „Małgosia” w Giżycku.

Ustalono, iż Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 ustawy, tj. posiadał odpowiednie wykształcenie, co najmniej 3-letni staż pracy w instytucji zajmującej się pracą z dziećmi lub rodziną, a także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że jest zdolny do kierowania placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Stwierdzono, że pracownicy pedagogiczni, za wyjątkiem pedagoga, aktualnie pracującego w Jednostce, spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie.

Przepisy art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy stanowią, iż osoba pracująca z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej na stanowisku pedagoga powinna posiadać tytuł zawodowy magistra na kierunku pedagogika albo pedagogika specjalna.

W wyniku analizy akt osobowych pedagoga (aktualnie pracującego z dziećmi umieszczonymi w Placówce), stwierdzono, że posiada on tytuł zawodowy magistra na kierunku teologia oraz studia podyplomowe w zakresie: organizacji pomocy społecznej, pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie i marketing w oświacie oraz oligofrenopedagogiki – edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną /**akta kontroli str. 24-36/**. Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, iż osoba ta nie spełniała wymagań kwalifikacyjnych, określonych w wyżej cytowanych przepisach prawnych, zgodnie bowiem ze stanem faktycznym nie posiadała tytułu zawodowego magistra na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna.

Przyczyną powstałej nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów prawa. Trudno było jednoznacznie stwierdzić, czy wskazana nieprawidłowość miała wpływ na zakres i sposób realizacji zadań przez pedagoga.

Analiza akt osobowych Dyrektora oraz pracowników pedagogicznych wykazała również potwierdzenia spełniania przez nich wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 3 ustawy tj., że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Stosownie do art. 98 ust. 3 pkt 4 wyżej cytowanej ustawy, w kontrolowanej Jednostce z dziećmi może pracować osoba, która jest zdolna do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co wymaga potwierdzenia zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do wykonywania tej pracy. Kontrolujący stwierdzili brak ww. zaświadczeń w przypadku opiekuna oraz logopedy. Nadmienić należy, że opiekun, który jednocześnie zatrudniony był w kontrolowanej Jednostce na stanowisku referenta administracyjno-biurowego, posiadał tylko orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy tylko na stanowisku referenta.

Dyrektor Domu w swoim wyjaśnieniu **/akta kontroli str. 37/** wskazała, że w przypadku opiekuna, zatrudnionego w Placówce na podstawie umowy zlecenia, nie pozyskała zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa powyżej, ponieważ uznała, iż posiadane przez niego orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej na stanowisku referenta administracyjno-biurowego jest wystarczające. Natomiast w przypadku logopedy poinformowała, że w macierzystym zakładzie pracy zatrudniony jest on na podstawie umowy o pracę, na tym samym stanowisku co w Placówce i posiada orzeczenie lekarskie, uprawniające go do wykonywania pracy logopedy. Nadmieniała jednocześnie, że osoba ta w Jednostce zatrudniana jest w celu wykonania konkretnego zadania, a wymiar jej czasu pracy uzależniony jest od potrzeb wychowanków **/akta kontroli str. 38/**.

Z wyjaśnień Dyrektora Jednostki wynika, iż przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów, co skutkowało brakiem pewności, czy wyżej wskazane osoby są zdolne do pracy z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ustalono również, iż wszyscy pracownicy niepedagogiczni spełniali wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy, tj., że:

- są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do tej pracy,
- nie byli oni skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, co zostało potwierdzone oświadczeniami pracowników.

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika kontrolowanej Jednostki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego **/akta kontroli str. 39/**.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

W myśl art. 98 ust. 4 ustawy, pracownicy pedagogiczni, mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 40-41** wynika, że w myśl zapisu art. 98 ust. 4 ustawy, w kontrolowanej Jednostce umożliwiano wychowawcom korzystanie z poradnictwa Dyrektora oraz specjalistów tj. pedagoga i psychologa oraz pracownika socjalnego, mającego na celu m.in. zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Dyrektor podkreślał, iż w Placówce obowiązuje zasada „otwartych drzwi”, co ma na celu zachęcenie osób pracujących z dziećmi do korzystania ze wsparcia Dyrektora oraz wyżej wskazanych specjalistów w dowolnym momencie.

Ponadto, w okresie podlegającym kontroli, umożliwiano pracownikom korzystanie ze szkoleń organizowanych przez Placówkę oraz inne podmioty, których tematyka była dostosowana do ich potrzeb. Dyrektor ponadto wyrażał zgodę na udział w szkoleniach wskazywanych przez pracowników.

Ustalono, że kadra pedagogiczna, w okresie objętym kontrolą, brała udział w następujących szkoleniach:

- *Planowanie pracy z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej,*
- *Zrozumieć dziecko z RAD,*
- *Radzenie sobie ze stresem oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,*
- *Trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się,*
- *Oswoić lęki i trudności dziecka – zauważ, pomóż, wspieraj,*
- *Potrzeby rozwojowe dzieci w różnym wieku i sposoby ich zaspokajania,*
- *Praca z dzieckiem z rodziny wieloproblemowej. Diagnoza rodziny,*
- *AAC Komunikacja wspomagająca i alternatywna – autyzm,*
- *Pacjent z zespołem zaburzeń więzi i traumatyzującym doświadczeniem różnych nadużyć,*
- *EMDR – Terapia odwróżliwiania za pomocą ruchu gałek ocznych,*
- *Dziecko z zaburzoną więzią i traumą nadużyć,*
- *Pierwsza pomoc przedmedyczna.*

Z rozmów indywidualnych przeprowadzonych z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem oraz pracownikiem socjalnym **/akta kontroli str. 42-50/** wynika, iż wszyscy mogli liczyć na duże wsparcie Dyrektora Jednostki. Wyżej wskazani pracownicy podkreślali, iż w przypadku szkoleń, Dyrektor wielokrotnie zapewniał im dojazd samochodem służbowym. Ponadto wychowawcy mogli liczyć na dostosowanie ich grafików pracy do potrzeb szkoleniowych.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 10 lutego 2020 r. indywidualne rozmowy kierowane z siedmiorgiem wychowanków na temat jakości sprawowanej opieki **/akta kontroli str. 51-57/**. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych, troje dzieci przebywało w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, a jedno w młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

W trakcie rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o wychowawcach, specjalistach pracujących w Placówce, a także Dyrektora Domu. Potwierdzili zgodnie, że mogli liczyć na wsparcie i pomoc ww. osób. Jednogłośnie twierdzili, że nie zdarzały się sytuacje, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego, czy Dyrektora nie otrzymali jej. Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy stwierdzili, że zarówno wychowawcy jak i pozostali specjaliści pomagali im w rozwiązywaniu ich problemów i byli pomocni. Dzieci nie zgłosiły uwag w zakresie jakości opieki sprawowanej w Placówce. Jedno dziecko zwróciło uwagę na obowiązującą zasadę, dotyczącą konieczności powrotu wychowanków, którzy ukończyli 13 rok życia, do Domu do godziny 20.00. W jego opinii „starsi wychowankowie powinni mieć wydłużony czas powrotów”. Dyrektor oraz wychowawcy, podczas rozmów z kontrolującymi potwierdzili, iż faktycznie w Placówce obowiązuje ww. zasada, która została ustalona przez wychowawców wspólnie z wychowankami. Wskazali ponadto, iż w uzasadnionych sytuacjach, godzina powrotu wychowanków do Domu dostosowywana jest do ich indywidualnych potrzeb. Kontrolujący w bieżącym instruktażu wskazali Dyrektorowi na potrzebę przeanalizowania, wspólnie z wychowankami, obowiązujących w Placówce zasad i ewentualnego ich doprecyzowania bądź uaktualnienia.

5. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne opinie wychowanków Placówki na temat jakości sprawowanej opieki, a także wsparcia udzielanego przez jej pracowników, rekomenduje się dalsze utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Zadania pedagoga powierzać osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje, określone w art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy.
2. W przypadku naboru osób do pracy z dziećmi (niezależnie od formy zatrudnienia) pozyskiwać od nich zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO**

Joanna Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista
Agnieszka Brzozowska - główny specjalista